

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA RAISI

TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

MKOA WA RUVUMA MTHANI KABLA YA MTHANI WA UTIMILIFU

KIDATO CHA SITA

MSIMBO: 121/1

KISWAHILI 1

MUDA: SAA 3

Ijumaa, 3 Septemba, 2021Asubuhi.

MAELEKEZO.

1. Karatasi hii ina sehemu A na B zenye jumla ya maswali nane (08).
2. Jibu maswali yote ya sehemu A na maswali matatu katika sehemu B. Swali la nane (08) ni la lazima.
3. Simu za mkononi na vifaa vya kieletroniki katika chumba cha mtihani haviruhusiwi.
4. Andika namba yako ya mtihani katika kila ukurasa wa kijitabu cha kujibia.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI TU

NA	WEKA TIKI ($\sqrt{\quad}$)	ALAMA	SAINI YA MSAHIHISHAJI
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
JUMLA			

SEHEMU YA A (ALAMA 40)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. Soma kifungu cha habari kifuatacho kwa makini kisha jibu maswali yanayofuata :-

Maisha yamejaa pingamizi mbalimbali Sada angaliwezaje kufaulu Kama asingalijaribu kuzishinda Kama alivyotenda!

Hadithi ya Sada, binti wa baba mkulima na mama mfinyanzi ambao hawakujua kitu kingine chochote katika dunia isipokuwa dhiki chungu na umasikini mkali uliowaaandama, ilianza kuandikwa baada ya miaka mitano ya mauti yake. Kama haisadikiki sasa Kama hadithi yoyote katika Alfu – Lela- ulela ilivyo, sababu yake ni kwamba alionyesha uwezo na bidii kubwa sana kuliko ilivyotazamiwa katika Maisha yake.

Aliishi Maisha ya kukumbukwa milele juu ya pingamizi zake za ujinga wa kusoma, umasikini na unyonge. Hili lilikuwa jambo kubwa sana kwa mwanamke wa cheo chake. Alionyesha johali iliyowezekana kupatikana kwa mwanamke kama mila ilivyo mnyima ushirika iliwezekana kuhidiwa. Wazo la kuhidi maisha yake katika mji lilikuwa moja katika Zinduna kubwa kabisa alizopata kugundua katika dunia hii. Kama nuru ya wazo hili ingemulika upesi Kama moyo wake, au Kama angalifaitika, kutumia nuru hii upesi Kama ilivyowezekana, Maisha yake yote yangaliishia katika miaka ya saha, umasikini wa dhiki, angalionga kwamba ilikuwa watu wengine siku zote, si yeye mwenyewe, waliokuwa wakipata fedha, ustawi, anasa na wingi wa faraja za maisha. Hili lilikuwa kweli, kweli tupu Kwa kadri wasifu wake uliojaa misisimuko Na simanzi ya tope Na mainuko ya ajabu unavyojieleza mwenyewe Kwa watu.

Sada alikuwa Ni mmoja wa wahuni waliozoea kutoroka kwao wakikimbilia katika miji kukaa kama chaza juu ya mwamba, au kama kupe na mkia wa ng'ombe. Uzuri wa majengo mbalimbali ya mji mkuu wa kisiwa cha Pemba, pamoja na mchanganyiko wake wa ajabu wa lugha vilikuwa si vitu vya mvuto wowote juu yake. Hakutaka kuwa kimelea cha mji alikuja mjini Kwa kusudi maalumu. Alitamani kufanya kazi pale. Na Kama watu wote waliokuwa na akili njema hakupenda ustawi wake utokane na mapendeleo yoyote, bali alitaka utokane na ustawi wake mwenyewe. Mahali alipochagua kutenda tendo hili kubwa palikuwa hapa mjini. mahali pengine popote palikuwa hapafai kwa tendo kama hili.

MASWALI

- a) Andika kichwa cha habari hii
 - b) Eleza maana ya maneno yaliyopigiwa mstari
 - c) Mwandishi anamaana gani anaposema “Kama angalifaitika kutumia nuru hii upesi Kama ilivyowezekana maisha yake yote yangaliishia katika.....”
 - d) Wazazi wa Sada walikuwa wanafanya kazi gani?
 - e) Kwa mujibu wa habari hii Sada yu hai au amefariki?
 - f) Eleza Kwa mistari miwili maisha ya Wazazi wake Sada.
 - g) Unadhani kwanini Sada hakusoma?
2. Katika kila moja ya tungo zifuatazo taja kielezi na fafanua aina ya kielezi icho.
- a) Hospitali imefungwa Kwa mara ya tatu.
 - b) Anapigana kishujaa.
 - c) Nitaondoka asubuhi na mapema.
 - d) Amekaa juu ya nyumba.
 - e) Ameelekea upande wa kulia
3. Jadili mambo yanayo changia matumizi mabaya ya lugha ya Kiswahili.
4. Huku ukitoa mifano sahihi, fafanua michakato mitano ya uundaji wa misamiati katika lugha ya Kiswahili.

SEHEMU B (ALAMA 60)

Jibu maswali matatu (03) kutoka katika sehemu hii. Swali la nane (8) ni la lazima.

5. **Tumia** hoja tano kuthibitisha kuwa kujifunza lugha ya kwanza ni rahisi.
6. Andika insha ya maneno yasiyozidi mia nne (400) na yasiyopungua mia tatu (300) juu ya athari za UVIKO – 19 ulimwenguni.
7. Kwa kutumia hoja sita (6) na mifano, Eleza ubantu wa Kiswahili kwa kutumia uthibitisho wa kihistoria.
8. “Tafsiri na ukalimani ni kama pande mbili za sarafu moja”. Jadili kauli hii Kwa kutumia hoja sita. (6)